

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
Γραφείο Προέδρου Οικονομικής
Επιτροπής
Ταχ. Δ/ση: ΝΕΟ Πατρών-Αθηνών 32
264 41 Πάτρα
Τηλέφωνο: 2613 613517-8
e-mail: koin.oik@pde.gov.gr

Πάτρα 8 Αυγούστου 2019

Αρ. Πρωτ: 233172/2453

ΠΡΟΣ: Τμήματος Πολιτικής Προστασίας
ΠΕ Ηλείας της ΠΔΕ.

ΘΕΜΑ: «Διαβίβαση της υπ' αριθμ. 1975/2019 Απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας».

ΣΧΕΤ.: Την υπ' αριθμ. πρωτ: 231660/1812/2.8.2019 εισήγηση του Τμήματος Πολιτικής Προστασίας ΠΕ Ηλείας της ΠΔΕ.

Σας διαβιβάζουμε την υπ' αριθμ. 1975/2019 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας με θέμα «Περί της ασκήσεως του ενδίκου μέσου της αναίρεσης κατά της υπ' αριθ. Α159/2019 Απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Πατρών ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας», για δικές σας ενέργειες.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ**Η Γραμματέας της Επιτροπής**

Αρετή Χαραλαμποπούλου

Ο Πρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής

Παναγιώτης Μπράμος

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜ. 28/2019 ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ**ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ**
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Στην Πάτρα, στα Γραφεία της Περιφέρειας (Ν.Ε.Ο. Πατρών Αθηνών 32 & Αμερικής), σήμερα την 7^η Αυγούστου, ημέρα Τετάρτη και ώρα 13:00, συνήλθε σε τακτική συνεδρίαση η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, ύστερα από την υπ' αριθμ. πρωτ.: 234164/2456/2.8.2019 νόμιμη πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία δόθηκε στα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη της Επιτροπής. Στην συνεδρίαση παραβρέθηκαν οι:

1. Μπράμος Παναγιώτης- Πρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής
2. Αυγέρης Σάββας - Αντιπρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής
3. Καρδάρα Ευσταθία - μέλος της Οικονομικής Επιτροπής
4. Πετρόπουλος Κωνσταντίνος - μέλος της Οικονομικής Επιτροπής
5. Καπράλος Σπυρίδων - αναπλ. μέλος της Οικονομικής Επιτροπής
6. Σύρμος Γεώργιος-Μέλος της Οικονομικής Επιτροπής

και η γραμματέας της Οικονομικής Επιτροπής, Αρετή Χαραλαμποπούλου, υπάλληλος της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. πρωτ.: 165540/2074/6.6.2018 απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας.

Από τη συνεδρίαση απουσίαζαν οι κ.κ. Παρασκευόπουλος Γεράσιμος και Γαβρηλίδης Κων/νος Περιφερειακοί Σύμβουλοι και μέλη της Οικονομικής Επιτροπής.

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν για το πρώτο (1) θέμα της ημερήσιας διάταξης οι εκπρόσωποι των Αγροτικών Αλιευτικών Συνεταιρισμών

- i. κ. Μαχαιριώτης Δημήτριος-(πρόεδρος του συνεταιρισμού «Το Σκαλί»
- ii. κ. Κλαουδάτος Σταύρος (πρόεδρος του Συν/σμού «Η Δηιάνειρα»
- iii. κ. Κάππας Παναγιώτης (πρόεδρος του Συν/σμού «Αγία Ειρήνη»)
- iv. κ. Μπότας Γεώργιος (πρόεδρος του Συν/σμού «Το Διβάρι»)

καθώς και οι εγγυητές και νομικοί εκπρόσωποι των παραπάνω αγροτικών αλιευτικών συνεταιρισμών.

Επίσης για το πρώτο (1) θέμα της ημερήσιας διάταξης παραβρέθηκαν ο Δ/ντής της Δ.Α.Ο.Κ. ΠΕ Αιτ/νίας της Π.Δ.Ε. κ. Νικολόπουλος Στέφανος και η Προϊσταμένη του Τμήματος Αλιείας ΠΕ Αιτ/νίας της Π.Δ.Ε. κ. Παρπούρα Άλκηστις - Χρυσάνθη.

Αφού διαπιστώθηκε η νόμιμη απαρτία ο Πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης.

Αρ. Απόφασης /2019

Ακολούθως ο Πρόεδρος έθεσε προς συζήτηση το **3 θέμα της ημερήσιας διάταξης**, με τίτλο: «Περί της ασκήσεως του ενδίκου μέσου της αναίρεσης κατά της υπ' αριθ. Α159/2019 Απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Πατρών ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας».

Ο πρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής προκειμένου να ενημερώσει τα μέλη της επιτροπής παρέθεσε την υπ' αριθμ. πρωτ: 231660/1812/2.8.2019 εισήγηση του Τμήματος Πολιτικής Προστασίας ΠΕ Ηλείας της ΠΔΕ., η οποία αναφέρει αναλυτικά τα κάτωθι:

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 186 του Ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ 87/τ.Α/7-6-2010), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει.
2. Το άρθρο 65 του Ν.4270/2014 (ΦΕΚ 143/Α/2014) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) & δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις»
3. Τις διατάξεις του π.δ.80/2016 (ΦΕΚ 145Α) «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες»
4. την υπ' αριθ. 165633/8-8-2017 Απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου «Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» (ΦΕΚ 2953/Β'/29-8-2017) με την οποία τροποποιείται η υπ' αρ. 248595/27-12/2016 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου «Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» (ΦΕΚ 4309/Β'/30-12-2016).
5. Τις διατάξεις του Ν.4412/2016 (ΦΕΚ 147/τ.Β/8-8-2016) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
6. Την υπ' αριθ. 228/15-11-2018 Απόφαση (22η Συνεδρίαση στις 15-11-2018) του Περιφερειακού Συμβουλίου με την οποία «Εγκρίνει τον προϋπολογισμό της Π.Δ.Ε. έτους 2019».
7. Την υπ' αριθμ. 173/2017 (19η Συνεδρίαση 09-11-2017) (ΑΔΑ:69ΒΖ7Λ6-ZEN) απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας με την οποία εγκρίθηκε το ετήσιο πρόγραμμα προμηθειών της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας έτους 2018.
8. την υπ' αρ. 16428/180/19-1-2017 Εξουσιοδότηση υπογραφής «Με εντολή Περιφερειάρχη» στον Αντιπεριφερειάρχη Οικονομικών και Πρόεδρο της Οικονομικής Επιτροπής της Π.Δ.Ε.» (ΦΕΚ 281/Β/7-2-2017),
9. την υπ αριθμ. πρωτ. οικ. 55961/643/1-3-2017 απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας (ΦΕΚ 111/τ. ΥΟΔΔ/9.3.2017)) Περί «Ορισμού Αντιπεριφερειάρχων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας»
10. την υπ' αριθ. 69641/869/14-3-2017 απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας περί «Ορισμός Προέδρου Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» (ΦΕΚ 138/τ. Υ.Ο.Δ.Δ./23-3-2017)
11. την υπ' αρ. 69923/876/14-3-2017 απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας περί «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στους Αντιπεριφερειάρχες που ορίστηκαν από τον Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας και σε περιφερειακούς συμβούλους Δυτικής Ελλάδας» (ΦΕΚ 1018/Β/24-3-2017).
12. την υπ' αριθμ. 124608/1625/9-5-2017 απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας περί «Τροποποίησης της 6302/60/9-1-2017(ΦΕΚ 211/Β/30-1-2017) απόφασης Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στους άμεσα εκλεγμένους Αντιπεριφερειάρχες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας»(ΦΕΚ 1864/Β/26-5-2017
13. Την υπ' αριθμ. πρωτ. υπ. αριθ. πρωτ. 387364/6704/7-12-2018 έγγραφο της Δ/σης Διοικητικού Οικονομικού της Π.Ε. Ηλείας με συνημμένη την υπ' αριθμ. Α549/2018 Απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πατρών.
17. Η σχετική απόφαση ανάληψης υποχρεώσεων βάσει του π.δ/τος 113/10 (ΦΕΚ 194 Α/22-11-2010 – Διόρθ. Σφάλμ. Στο ΦΕΚ 209 Α/10-12-2010) : « Ανάληψη υποχρεώσεων από τους Διατάκτες ».

Σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Με το παραπάνω σχετικό (α), μας διαβιβάστηκε η από 31-07-2019 Γνωμοδότηση του πληρεξούσιου Δικηγόρου Γεώργιου Κονταξή και αφορά την γνωμοδότηση περί της ασκήσεως του ενδίκου μέσου της αναίρεσης κατά της υπ' αριθ. Α159/2019 Απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Πατρών.
- 2) Υπάρχει καταλυτική ημερομηνία για κατάθεση αίτησης αναίρεσης κατά της ανωτέρω απόφασης ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας, έως 26-08-2019.
- 3) Η Π.Δ.Ε./Π.Ε. Ηλείας δεν διαθέτει Νομική Υπηρεσία, ενώ σύμφωνα με τα παραπάνω συντρέχει αναγκαιότητα πρόσπισης των συμφερόντων της (ως καθολικού διάδοχου της τέως Ν.Α. Ηλείας) στις ανωτέρω σχετικές δικαστικές υποθέσεις.
- 4) Στην από 31-07-2019 Γνωμοδότηση του πληρεξούσιου Δικηγόρου Γεώργιου Κονταξή, πέραν των άλλων περιγράφεται σαφέστατα ότι:
..... Δ. Το Δευτεροβάθμιο Δικαστήριο με την ως άνω Α159/2019 απόφαση του ΕΚΡΙΝΕ ότι πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμες τόσο οι εφέσεις που είχαν ασκηθεί από την Π.Δ.Ελλάδος ως οιοσεί καθολικού διαδόχου της καταργηθείσης Ν.Α Ηλείας, και το Ελληνικό Δημόσιο (εκκαλούντες- αντεφεσίβλητοι), όσο και η αντέφεση των εφεσίβλητων – αντεκκαλούντων, αφού έλαβε ειδικότερα υπόψη: «.....λαμβάνοντας υπόψη 1) τις τραγικές συνθήκες υπό τις οποίες επήλθε ο θάνατος του Σπυρίδωνος Χρονόπουλου, 2) Την ηλικία του, κατά το χρόνο θανάτου 3)Την έλλειψη συντρέχοντος πταίσματός του, 4) το βαθμό συγγενείας του με τους εφεσίβλητους – αντεκκαλούντες, 5) την ηλικία των τελευταίων κατά τον χρόνο του θανάτου του προσφιλούς τους προσώπου, όπως οι ηλικίες των εναγόντων περιγράφονται αναλυτικά στην ως άνω απόφαση και 6) τη βαθύτατη θλίψη και

τον πόνο που αναμφιβόλως δοκίμασαν οι εφεσίβλητοι – εκκαλούντες εξαιτίας του θανάτου της ανωτέρω κρίνει, ότι πρέπει να αναγνωρισθεί η υποχρέωση των εκκαλούντων – εφεσίβλητων να καταβάλουν, εις ολόκληρον έκαστος και νομιμοτόκως από την επίδοση της ένδικης αγωγής, σε καθένα από τους εφεσίβλητους – αντεκκαλούντες το ποσό των: 100.000,00 ευρώ στον πρώτο εφεσίβλητο – αντεκκαλούντα και το ποσό των: 70.000,00 ευρώ στους δεύτερο και τρίτο από τους εφεσίβλητους –αντεκκαλούντες, ως χρηματική ικανοποίηση για την ψυχική οδύνη που υπέστησαν.»

Ε. Επειδή στο άρθρο 105 ΕισΝΑΚ ορίζεται ότι «Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος [...]». Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, ευθύνη του Δημοσίου προς αποζημίωση γεννάται όχι μόνον από την έκδοση μη νόμιμης εκτελεστής διοικητικής πράξης ή από τη μη νόμιμη παράλειψη έκδοσης τέτοιας πράξης, αλλά και από μη νόμιμες υλικές ενέργειες των οργάνων του Δημοσίου ή από παραλείψεις οφειλόμενων νόμιμων υλικών ενεργειών αυτών, εφόσον οι υλικές αυτές ενέργειες ή παραλείψεις συνάπτονται με την οργάνωση και λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών. Εξάλλου, υπάρχει ευθύνη του Δημοσίου, τηρουμένων και των λοιπών προϋποθέσεων του νόμου, όχι μόνον όταν με πράξη ή παράλειψη οργάνου του παραβιάζεται συγκεκριμένη διάταξη νόμου, αλλά και όταν παραλείπονται τα ιδιαίτερα καθήκοντα και υποχρεώσεις που προσιδιάζουν στη συγκεκριμένη υπηρεσία και προσδιορίζονται από την κείμενη εν γένει νομοθεσία, τα διδάγματα της κοινής πείρας και τις αρχές της καλής πίστης (βλ. Σ.τ.Ε. 2796/2006 7μελούς, 2741/2007, 1019/2008). Ο κατά τα ανωτέρω παράνομος χαρακτήρας της ζημιογόνου πράξης, παράλειψης ή υλικής ενέργειας αρκεί για να στοιχειοθετηθεί η ευθύνη του Δημοσίου, χωρίς να απαιτείται και η διαπίστωση πταίσματος του οργάνου του (βλ. Σ.τ.Ε. 1413/2006 7μελούς). Απαραίτητη, πάντως, προϋπόθεση για την επιδίκαση αποζημίωσης είναι, μεταξύ άλλων, η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της παράνομης πράξης ή παράλειψης ή υλικής ενέργειας ή παράλειψης υλικής ενέργειας του δημόσιου οργάνου και της ζημίας που επήλθε. Αιτιώδης δε σύνδεσμος υπάρχει όταν, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, η πράξη ή η παράλειψη είναι επαρκώς ικανή (πρόσφορη) και μπορεί αντικειμενικά κατά τη συνήθη και κανονική πορεία των πραγμάτων και χωρίς τη μεσολάβηση άλλου περιστατικού να επιφέρει τη ζημία και την επεφερε στη συγκεκριμένη περίπτωση (βλ. Σ.τ.Ε. 1024/2005, 334/2008 7μελούς, 322/2009 7μελούς, 473/2011, πρβ. Α.Π. 425/2006). Δεν αποκλείεται καταρχήν η ύπαρξη του αιτιώδους συνδέσμου από το γεγονός ότι στο αποτέλεσμα συνετέλεσε και συνυπαιτιότητα του βλαβέντος, εφόσον δεν διακόπτεται ο αιτιώδης σύνδεσμος (βλ. Σ.τ.Ε. 473/2011, πρβ. Α.Π. 1653/2001, 53/2006).

Εξάλλου, κατά το άρθρο 932 του Αστικού Κώδικα, το οποίο εφαρμόζεται και στη διοικητική δίκη, σε περίπτωση αδικπραξίας κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ, ανεξάρτητα από την αποζημίωση για την περιουσιακή ζημία, το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει εύλογο κατά την κρίση του χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης [ΣτΕ 1246/2010, 3784/2009, 2521/2008, 2736/2007 κ.α.] ή, σε περίπτωση θανατώσεως προσώπου, λόγω ψυχικής οδύνης, δηλαδή χρηματική ικανοποίηση ανάλογη με τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περιπτώσεως.

Η νομοθετική αυτή διάταξη είναι σύμφωνη κατά το περιεχόμενό της με την αρχή της αναλογικότητας, εξειδικεύοντάς την σε ότι αφορά το ζήτημα του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης αναλόγως των περιστάσεων της συγκεκριμένης υποθέσεως (ΑΕΔ 25/2010).

Ειδικότερα, με τη διάταξη αυτή παρέχεται στο δικαστήριο της ουσίας η εξουσία, αφού εκτιμήσει τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως και με βάση τους κανόνες της κοινής πείρας και λογικής, να επιδικάσει χρηματική ικανοποίηση και να καθορίσει το εύλογο ποσό αυτής, αν κρίνει ότι επήλθε ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη (ΣτΕ 410/2016, 3539/2015, 2507/2014, 4100/2012, 4133/2011 7μ. κ.α.). Η χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης αποσκοπεί στην ηθική παρηγοριά και την ψυχική ανακούφιση των μελών της οικογένειας του θανόντος, όσο αυτό είναι δυνατό, από τον πόνο που δοκιμάζουν κατά το χρόνο του θανάτου του (ΣτΕ 3329/2014, 1405/2013, 3218/2009, 2100/2006). Με τη διάταξη του τρίτου εδαφίου του άρθρου 932 του Α.Κ. δεν ορίζεται ευθέως ο κύκλος των προσώπων που μπορούν να ζητήσουν χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης, προφανώς διότι ο νομοθέτης δεν θέλησε να διαγράψει δεσμευτικώς τα όρια ενός θεσμού, ο οποίος από τη φύση του υφίσταται αναγκαίως τις επιδράσεις από τις κοινωνικές διαφοροποιήσεις στη διαδρομή του χρόνου. Κατά τη σαφή, όμως, έννοια της διατάξεως αυτής, που απορρέει από το σκοπό της θεσπίσεώς της, στην οικογένεια του θύματος περιλαμβάνονται οι εγγύτεροι και στενώς συνδεδεμένοι με τον θανατωθέντα συγγενείς, που δοκιμάστηκαν ψυχικώς από την απώλειά του και στην ανακούφιση του πόνου των οποίων στοχεύει η εν λόγω διάταξη (ΣτΕ 3552/2014, 1405/2013, 2986/2009), αδιαφόρως του αν συγκατοικούσαν ή διέμεναν χωριστά, υπό την αυτονόητη, πάντως, προϋπόθεση της υπάρξεως, κατά την εκτίμηση του δικαστηρίου της ουσίας, αισθημάτων αγάπης και στοργής μεταξύ του μέλους της οικογένειας και του θανόντος, όταν αυτός ήταν στη ζωή (ΣτΕ 3329/2014, 1405/2013, 2100/2006). Για τον υπολογισμό δε του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη ιδίως τις συνθήκες υπό τις οποίες επήλθε ο θάνατος και το βαθμό της ψυχικής συγκινήσεως που αυτός προκάλεσε στο συγκεκριμένο μέλος της οικογένειας του θανόντος, αναλόγως της ηλικίας του, της προσωπικότητάς του, της καταστάσεως της υγείας του, κτλ. (ΣτΕ 3329/2014, 1405/2013, 2100/2006). Η λήψη υπόψη από το δικαστήριο της ουσίας, για τον προσδιορισμό του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης, πραγματικών περιστατικών που δεν ήταν επιτρεπτό να συνεκτιμηθούν για το σχηματισμό της κρίσεως αυτής ή η παράλειψη του να συνεκτιμήσει πραγματικά περιστατικά που είχαν τεθεί υπόψη του, τα οποία επιδρούν στον προσδιορισμό του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης, ελέγχεται κατ' αναιρέση [ΣτΕ 523, 1183/2014, 1405, 1398/2013, 4133/2011 {7μ.} κ.α.]. Αντιθέτως, η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, επήλθε ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη, καθώς και ο προσδιορισμός από αυτό του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης δεν υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο, δοθέντος ότι σχηματίζεται από την εκτίμηση πραγματικών περιστατικών και χωρίς υπαγωγή του πορίσματος σε νομική έννοια, ώστε να μπορεί να νοηθεί εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου. Κατ' εξαίρεση, ο προσδιορισμός του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης που καθορίζεται από το δικαστήριο της ουσίας υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο για παράβαση της διατάξεως του άρθρου 932 του Α.Κ., μόνο αν κριθεί ότι το δικαστήριο υπερέβη τα ακραία όρια της διαγραφόμενης από την εν λόγω διάταξη εξουσίας του. {ΣτΕ 3329/2014, 4133/2011 7μ., 424/2012, 1219/2012, 4100/2012}.

Περαιτέρω από την όλη δομή του Συντάγματος και ιδίως από τα άρθρα 2 παρ. 1 και 25 αυτού συνάγεται ως γενική αρχή και δη αυξημένης τυπικής ισχύος, ότι η έννομη συνέπεια, η οποία είτε προβλέπεται από τον κοινό νομοθέτη *in abstracto*, είτε απαγγέλλεται σε συγκεκριμένη περίπτωση από δικαστικό ή διοικητικό όργανο,

πρέπει να τελεί σε σχέση ανεκτής αναλογίας προς το πραγματικό του οικείου κανόνα δικαίου, ήτοι να μην υπερβαίνει τα ακραία ανεκτά όρια, κατά την κοινή περί δικαίου συνείδηση σε ορισμένο τόπο και χρόνο, όπως αποτυπώνεται με τη συνήθη πρακτική των δικαστηρίων. Η προβλεπόμενη από το άρθρο 932 Α.Κ. χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης αποφασίζεται ανααιρετικά κατ' αρχήν ανελέγκτως από το ουσιαστικό δικαστήριο, με βάση τους ισχυρισμούς και τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία αθέτουν στην διάθεσή του οι διάδικοι. Πλήν όμως, επιβάλλεται σε κάθε περίπτωση, να τηρείται κατά τον καθορισμό του επιδικαζόμενου ποσού η αρχή της αναλογικότητας υπό την εκτεθείσα έννοια, ήτοι να μην υπερβαίνει η σχετική κρίση τα ακραία όρια της διακριτικής ευγείρας, πράγμα το οποίο, αν συμβαίνει, ελέγχεται ως παραβίαση της ανωτέρω γενικής νομικής αρχής (Ολ. ΑΠ 9/2015, ΑΠ 1043/2014).

Ως προς το στοιχείο του «ευλόγου» της χρηματικής ικανοποίησης η κρατήσασα στην πλήρη Ολομέλεια του Αρείου Πάγου γνώμη έχει ως εξής: «Κατά την έννοια του άρθρου 932 του ΑΚ, το δικαστήριο της ουσίας, αφού δεχθεί ότι συνεπεία της αδικοπραξίας προκλήθηκε σε κάποιο πρόσωπο ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη καθορίζει στη συνέχεια το ύψος της οφειλόμενης γι' αυτήν χρηματικής ικανοποίησης, με βάση τους κανόνες της κοινής πείρας και της λογικής, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη ως κριτήρια; το είδος της προσβολής, την έκταση της βλάβης, τις συνθήκες τέλεσης της αδικοπραξίας, τη βαρύτητα του πταίσματος του υποχρέου, το τυχόν συντρέχον πταίσμα του δικαιούχου και την οικονομική και κοινωνική κατάσταση των διαδίκων μερών». (Βλ. Ολ. ΑΠ 9/2015).

Κριτήρια για τον καθορισμό της ύψους της εύλογης χρηματικής ικανοποίησης αποτελούν οι περιστάσεις της υποθέσεως, η ηλικία και η προσωπική κατάσταση του θύματος, ο ψυχικός σύνδεσμος με τους αιτούμενους χρηματική ικανοποίηση, ο βαθμός πταίσματος του οργάνου του Δημοσίου, η συνυπαίτιότητα του παθόντος, η μετέπειτα στάση του ζημιώσαντος, η οικονομική θέση των μερών - ειδικά, όμως, όταν υπόχρεο σε αποζημίωση είναι το Δημόσιο ή ν.π.δ.δ. δεν αποτελεί κριτήριο η οικονομική τους θέση, ούτε συναρτάται, καταρχήν, το ύψος της χρηματικής ικανοποίησης προς την εκάστοτε δημοσιονομική κατάσταση του Δημοσίου [ΣτΕ 1717/2016 σκέψη 5, 3329/2014 σκέψη 4, 1405/2013, 3839/2012 {7μ.}, 4988/2012, 1243/2010, 2579/2006].

Τέλος, ασφαλές κριτήριο για την επιμέτρηση του εύλογου ποσού χρηματικής ικανοποίησης είναι ο σκοπός που αυτή επιτελεί, ο οποίος είναι η ψυχική ανακούφιση και ηθική παρηγοριά του ζημιωθέντος και όχι η αποκατάσταση της περιουσιακής του ζημίας και πολύ περισσότερο ο πλουτισμός του [Ολ.ΑΠ 6/2009, 43/2005 ΣτΕ 2559/2007, ΔΕΑ 1690/2011 κ.α.]. Για το λόγο αυτό, άλλωστε, επιδικάζεται εύλογο ποσό αποζημίωσης, κατ' ορθή εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 932 ΑΚ, που δεν θα πρέπει, δια της επιδικάσεως ενός ποσού ως χρηματικής ικανοποίησης, να οδηγεί ούτε στον πλουτισμό του δικαιούχου της αποζημίωσης ούτε στην οικονομική καταρράκωση του υποχρέου, κατά τον προσδιορισμό δε του ποσού της τα δικαστήρια της ουσίας δεν πρέπει ούτε να υποβαθμίζουν την απαξία της παράνομης πράξεως, παραλείπουν, υλικής ενέργειας ή παραλείπουν οφειλόμενης νόμιμης υλικής ενέργειας με την επιδίκαση ιδιαίτερως χαμηλού ποσού, ούτε να καταλήγουν, με ακραίες εκτιμήσεις, στον υπέρμετρο πλουτισμό του ενός μέρους (ΣτΕ 1906/2015, 2202/2014).

ΣΤ. Στην προκειμένη περίπτωση, σύμφωνα με όσα λεπτομερώς παρατέθηκαν ανωτέρω στο ιστορικό της παρούσας, το δικάσαν Διοικητικό εφετείο αφού έλαβε υπ' όψιν του τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υπόθεσης, όπως αυτά προέκυπταν από τα έγγραφα της δικογραφίας, μεταξύ των οποίων και τη δεσμευτική γι αυτό αμετάκλητη απόφαση του ποινικού δικαστηρίου, αναφορικά με τα πραγματικά περιστατικά που κρίθηκε από αυτό ότι έλαβαν χώρα και τα οποία στοιχειοθετούν συγκροτούν την αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος της ανθρωποκτονίας εξ' αμελείας με συνδυαστικές παραλείψεις των οργάνων της τέως Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηλείας και νυν Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, του Δήμου Ζαχάρως και του Ελληνικού Δημοσίου, υπήγαγε αυτά στις εφαρμοστές διατάξεις των άρθρων 105 ΕισΝΑΚ, 926 και 932 ΑΚ και καθόρισε τα ποσά της χρηματικής ικανοποίησης των εφεσίβλητων-αντεκκαλούντων όπως και το πρωτόδικο Δικαστήριο.

Εξάλλου η επί της ουσίας κρίση του για το εάν εν προκειμένω επήλθε ψυχική οδύνη στους οικείους του θανόντος, Σπυρίδωνος Χρονοπούλου, καθώς και ο προσδιορισμός της εύλογης χρηματικής ικανοποίησης που αυτοί δικαιούνται, δεδομένου ότι σχηματίζεται από την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και χωρίς υπαγωγή του πορίσματος σε νομική έννοια, δεν υπόκειται σε ανααιρετικό έλεγχο (ΣτΕ 4133/2011 ΝΟΜΟΣ, ΣτΕ 2739/2007 ΝΟΜΟΣ, ΣτΕ 1915/2007 ΝΟΜΟΣ, ΣτΕ 1042/2007 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 14/2011 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 634/2007 ΝΟΜΟΣ).

Συνεπώς το Δικάσαν Δικαστήριο ουδόλως υπερέβη, κατά τον προσδιορισμό του ποσού της χρηματικής ικανοποίησης, τα άκρα όρια της διαγραφόμενης από τη διάταξη του άρθρου 932 του Α.Κ. εξουσίας του, καθόσον δεν προκύπτει, ούτε ότι έλαβε υπόψη πραγματικά περιστατικά που δεν ήταν επιτρεπτό να συνεκτιμηθούν για το σχηματισμό της κρίσης του, ούτε ότι παρέλειψε να συνεκτιμήσει πραγματικά περιστατικά που είχαν θεθεί υπ' όψιν του. Σε κάθε δε περίπτωση η αιτιολογία της ως άνω απόφασης συναρτάται με το πραγματικό της ένδικης υπόθεσης και όχι με ερμηνεία διάταξης νόμου ή γενικής αρχής.

Τούτων δοθέντων και δεδομένου ότι στο μεταξύ εκδόθηκαν οι υπ' αριθμ. 2254/2018, 2620/2018, 2255/2018, 2251/2018 και 2434/2018 αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, επί αιτήσεων αναίρεσεων με παρόμοιο αντικείμενο, που αφορούσαν επιδικασθείσα αποζημίωση για την ψυχική οδύνη συγγενών άλλων θυμάτων των πυρκαγιών της 24ης Αυγούστου 2007, όπου κρίνονται τα ίδια νομικά ζητήματα, και οι οποίες απέρριψαν τους ισχυρισμούς μας. Κατά δε τη συζήτηση των σχετικών αιτήσεων αναίρεσεων, η σύνθεση του Δικαστηρίου εξέφρασε την άποψη περί της ανυπαρξίας αντίθετης νομολογίας και ετέθη θέμα απαραδέκτου των ασκηθέντων αναίρεσεων. Τα αυτά άλλωστε αναφέρονται και στο υπ' αριθμ. 4353/20-11-2017 Πρακτικό Συνεδριάσεως της Τριμελούς Επιτροπής του Δικαστικού Γραφείου Πατρών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Άρθρα 5,6 και 7 του Ν. 3086/2002 «Οργανισμός Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κατάσταση των Λειτουργιών και των Υπαλλήλων του» - Φ.Ε.Κ. Α' 324), όπου αποφασίζεται η μη άσκηση αίτησης αναίρεσης κατά αντίστοιχης απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Πατρών.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Επειδή η υπ. αριθμ. Α159/2019 απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Πατρών δεν υπόκειται παραδεκτως σε αίτηση Αναίρεσης κατά την παρ. 3 του άρθρ. 53 του π.δ 18/89 (όπως ισχύει από 22-12-2016 μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 15 παρ. 2 του Ν.4446/2016), καθόσον δεν υφίσταται αντίθεση αυτής με την νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ή άλλου ανωτάτου Δικαστηρίου ή ανέκκλητη απόφαση Διοικητικού Δικαστηρίου. Επιπλέον δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 2 του Ν. 3900/2010, διότι δεν πρόκειται περί αποφάσεως Διοικητικού Δικαστηρίου που κρίνει διάταξη τυπικού νόμου αντισυνταγματική ή αντίθετη σε άλλη υπερνομοθετική διαταξη.

Επειδή τυχόν άσκηση Αναίρεσεως δεν πιθανολογείται ότι θα ευδοκιμήσει, αν λάβουμε υπόψη και την πρόσφατη ως άνω νομολογία του ΣτΕ επί αιτήσεων αναίρεσεων με παρόμοιο αντικείμενο, αλλά αντιθέτως θα οδηγήσει σε περαιτέρω επιβάρυνση της Π.Δ. Ελλάδος με τόκους και δικαστικά έξοδα, αλλά και σε άσκοπη επιβάρυνση των Διοικητικών Δικαστηρίων με τη συζήτηση υπόθεσης, της οποίας η έκβαση προδήλως θα αποβεί εις βάρος της Π.Δ. Ελλάδος.

ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ – ΓΝΩΜΟΛΟΓΩ

Ότι η Π.Δ.Ελλάδος (Π.Ε. Ηλείας) δεν πρέπει να ασκήσει το ένδικο μέσο της Αναίρεσης Ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας (ΣτΕ) κατά της υπ. αριθμ. Α159/2019 τελεσίδικης απόφασης του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Πατρών (Α' Τριμελές).

Μετά τα ανωτέρω προτείνεται η μη άσκηση του ενδίκου μέσου της αναίρεσης κατά της υπ' αριθ. Α159/2019 Απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Πατρών ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας).

Η Οικονομική Επιτροπή αφού άκουσε τον Πρόεδρο και τους λοιπούς ομιλητές που ανέπτυξαν τις απόψεις τους επί των ανωτέρω, κατόπιν διαλογικής συζήτησης και λαμβάνοντας υπόψη:

- Τις διατάξεις των άρθρων 156, 175, 176, 177, 184 & 225 του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ.87Α'/7.6.2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» περί Σύστασης και Συγκρότησης Περιφερειών, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 5 του ν.4071/2012 «Ρυθμίσεις για την τοπική ανάπτυξη, την αυτοδιοίκηση και την αποκεντρωμένη διοίκηση, Ενσωμάτωση οδηγίας 2009/50/ΕΚ».
- Τις υπ' αριθμ. 88897/18-05-2018 (ΦΕΚ 2070/Β'/07-06-2018) και 165633/8-8-2017 (ΦΕΚ 2953/Β'/29-8-2017) αποφάσεις του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου περί τροποποίησης – συμπλήρωσης του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, με τις οποίες τροποποιείται – συμπληρώνεται η υπ' αρ. 248595/27-12/2016 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου «Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» (ΦΕΚ 4309/Β'/30-12-2016).
- Το άρθρο 26 του ν. 4024/2011 9 ΦΕΚ 226/Α'/27-10-2011 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο – βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις, εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015».
- Την υπ' αριθμ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.18/οικ. 21526/4-11-2011 εγκύκλιο του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.
- Την αριθμ. 82/2011 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας σχετικά με την έγκριση του κανονισμού λειτουργίας της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
- Την υπ' αριθμ. 16428/180/19-1-2017 Εξουσιοδότηση υπογραφής «Με εντολή Περιφερειάρχη» στον Αντιπεριφερειάρχη Οικονομικών και Πρόεδρο της Οικονομικής Επιτροπής της Π.Δ.Ε.» (ΦΕΚ 281/Β/7-2-2017).
- Την υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 55961/643/1-3-2017 απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας (ΦΕΚ 111/τ. ΥΟΔΔ/9.3.2017) Περί «Ορισμού Αντιπεριφερειάρχων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας».

- Την υπ' αριθμ. 69641/869/14-3-2017 απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας περί «Ορισμός Προέδρου Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» (ΦΕΚ 138/τ. Υ.Ο.Δ.Δ./23-3-2017).
- Την υπ' αριθμ. 42/2017 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου αναφορικά με την εκλογή τακτικών αναπληρωματικών μελών της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
- Την υπ' αριθμ. 219/2017 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής σχετικά με την εκλογή Αντιπροέδρου της Οικονομικής Επιτροπής.
- Την υπ' αριθμ. 69923/876/14-3-2017 απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας περί «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στους Αντιπεριφερειάρχες που ορίστηκαν από τον Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας και σε περιφερειακούς συμβούλους Δυτικής Ελλάδας» (ΦΕΚ 1018/Β/24-3-2017)
- Την υπ' αριθμ. 124608/1625/9-5-2017 απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας περί «Τροποποίησης της 6302/60/9-1-2017 (ΦΕΚ 211/Β/30-1-2017) απόφασης Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στους άμεσα εκλεγμένους Αντιπεριφερειάρχες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» (ΦΕΚ 1864/Β/26-5-2017).
- Την υπ' αριθμ. πρωτ: 231660/1812/2.8.2019 εισήγηση του Τμήματος Πολιτικής Προστασίας ΠΕ Ηλείας της ΠΔΕ.

ΟΜΟΦΩΝΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Να μην ασκηθεί του ενδίκου μέσου της αναίρεσης κατά της υπ' αριθ. Α159/2019 Απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Πατρών ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας.

Το παρόν πρακτικό αφού συντάχθηκε, διαβάστηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως ακολούθως.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΡΑΜΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Ακριβές απόσπασμα από τα πρακτικά συνεδριάσεων της Οικονομικής Επιτροπής της Π.Δ.Ε

Η Γραμματέας της Επιτροπής

Αρετή Χαραλαμποπούλου